

Forfatter: Rode, Helge

Titel: Udrag fra Regenerationen i vort Aandsliv

Citation: Rode, Helge: "Regenerationen i vort Aandsliv", i Rode, Helge: *Regenerationen i vort Aandsliv*, Gyldendalske Boghandel. Nordisk Forlag, 1923, s. 121. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-rode_09-shoot-idm140397623165712/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Regenerationen i vort Aandsliv

siger Folk, at Skurckonen er storartet, lige ud af Livet, og Forfatteren er ogsaa storartet! Praktisk set kan dette forsvares, for saa vidt som Fru Olsen er i den Grad en *Privatperson*, at næsten ingen kender hende, og da hun muligvis heller ikke kender sig selv og desuden næppe følger med i Litteraturen, bevares Hemmeligheden helt igennem. Dette er som sagt en praktisk Tankegang, men ikke en moralsk.

Hvis derimod en offentlig Person, som selv har tegnet sit Billede, saaledes at Alverden kender ham gennem Artiklernes Monologer og Interviewets Dialoger, hvis en saadan Mand, der bevæger sig i Offentlighed som en Fisk i Vandet, føres frem i en Bog eller paa Brædderne, saa er det galt med Privatlivet. Han skal være tabu, selv om han er det morsomste eller det mest karakteristiske, der eksisterer, saaledes at Maleres og Billedhuggeres og Karikaturtegneres Tænder løber i Vand indtil de har tilfredsstillet deres Appetit, under almindeligt Bifald. Noget moralsk Grundlag er der aabenbart ikke for en saadan Vurderingsmaade. — Undersøger vi Sagen i Praksis, møder vi ogsaa lutter Forvirring.

Bjørnstjerne Bjørnson blev yderst opbragt da Henrik Ibsen havde skrevet „De unges Forbund“, selv benyttede han imidlertid levende Model paa en langt mere direkte Maade end Ibsen, ja mere end nogen jeg ved af — Strindberg ene undtagen. Da Folk en Gang blev vrede herover, svarede han efter Sigende, at det gav han Fanden. „Jeg gir det Fanden og gaar med hvid Vest,“ skrev Bjørnson.

Da en norsk Digter for nogle Aar siden formen-

tes at have krænket *Bjørnson* eller hans Familie, blev en dansk Digter (som selv havde forgrebet sig haar-deligt paa *Henrik Ibsen*) ubeskrivelig vred. Georg Brandes mødte dengang paa Arenaen og talte den danske Digter til rette, han fandt ingen Grund til Alarm.

Som man ser, noget fast moralsk Grundlag findes ikke. Smag og Behag raader. Det maa da ogsaa være Smag og Behag, der har bragt Magister Kehler til med saa stor Iver og Vrede at tage sig af Tilfældet *Stern*, og dog ser det ud til at vi meget godt kan enes om — Georg Brandes.¹⁾

Min Angriber har overhovedet mærkværdig mange Synspunkter tilfælles med mig. Jeg skimter det allerede i visse Udtalelser om *Stern* som Aandstype, men Læserne overser det let, fordi Hr. Kehler som sværdsvingende Forsvarer samler al Opmærksomheden.

I det paafølgende Essay gives en Vurdering af Brandes glimrende Talerkunst og her sker noget som kun bliver paafaldende, naar man ser nøje til. Hr. Kehler henviser dem, der har forset sig paa *Voltaire* i Brandes Væsen til at faa Øje paa, at han ogsaa er Cicero.

Meget sandt, men er det et Forsvar? Er Cicero en Behagelighed? Læseren tvivler maaske, men saa sker der følgende. Hr. Kehler skriver: „over hans (Brandes) Arbejde i Aandsrevolutionens Tjeneste

¹⁾ Jeg kunde i Følge det anførte hævde min principielle Ret til Brugen af „levende Model“. Men det vilde ikke dække Sandheden om min Produktionsmaade og stride mod min Følelse, som ikke til-sigtede personlig Krænkelse. Hvad jeg i denne Henseende har gjort gældende udelades her. Mit Svar til Herr Kehler findes i Berlingske Tidende 4/2 — 1922.